

Lze v ČR testováním podmínit základní školní docházku?

- CZ24 News | 25. ledna 2021

ČESKO: Z naší vlády i poslanců padají hloupé nápady se stejnou rychlostí jako listí na podzim. Na rozdíl od krásných barevných výtvarů přírody jsou ale všechna opatření jen a jen škodlivá. Jeden z nejděpnějších výmyslů je vyhrožování testováním dětí, jestliže se my nezodpovědní rodiče budeme neustále domáhat návratu potomků do školních škamen. I kdyby se děti testovaly ze slin a nikoli stěrem z nosohltanu, není možné, aby vláda jen tak mýrnyxtýrnyx nařídila rodičům, aby to bez remcání akceptovali.

S testováním musí dát rodiče souhlas

Nevím, jak přesně si to naši ministerští myslitelé představují, ale testování dětí je zdravotní služba, ke které musí dát rodiče vždy souhlas. Není možné, aby byly děti testovány násilím a bez toho, aby s tím jejich zákonní zástupci byli srozuměni. Dokonce není ani možné, aby byly děti testovány bez přítomnosti svých rodičů. Z čeho vycházím?

Situaci u nás řeší zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník a zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách. Upozornujeme, že o zásah do integrity a do soukromí půjde, bude-li se test provádět stěrem z nosohltanu. U testu ze slin se domníváme, že půjde o zásah do práva na soukromí, nikoli ale do tělesné integrity.

Nejprve k občanskému zákoníku. Ten řeší zásahy do integrity v § 93 a násl. V § 93 se uvádí:

Mimo případ stanovený zákonem nesmí nikdo zasáhnout do integrity jiného člověka bez jeho souhlasu uděleného s vědomím o povaze zásahu a o jeho možných následcích. Souhlasí-li někdo, aby mu byla způsobena závažná újma, nepřihlíží se k tomu; to neplatí, je-li zásah podle všech okolností

nutný v zájmu života nebo zdraví dotčeného. V odst. 2 se dočteme: **Zákonný zástupce může udělit souhlas k zásahu do integrity zastoupeného, je-li to k přímému prospěchu osoby, která není schopna dát souhlas sama.**

Kdy je nezletilý schopen dát souhlas sám, je upraveno v § 95: Nezletilý, který není plně svéprávný, může v obvyklých záležitostech udělit souhlas k zákroku na svém těle také **sám, je-li to přiměřeně rozumové a volní vyspělosti nezletilých jeho věku a jedná-li se o zákrok nezanechávající trvalé nebo závažné následky.**

Je zřejmé, že k testování není (minimálně) dítě školou povinné schopno souhlas dát. Důležité je ale zmínit § 100 občanského zákoníku: Má-li být zasaženo do integrity nezletilého, který dovršil čtrnáct let, nenabyl plné svéprávnosti a který zákroku vážně odporuje, třebaže zákonný zástupce se zákrokem souhlasí, nelze zákrok provést bez souhlasu soudu. To platí i v případě provedení zákroku na zletilé osobě, která není plně svéprávná. Nesouhlasí-li zákonný zástupce se zásahem do integrity osoby uvedené v odstavci 1, ač si jej tato osoba přeje, lze zákrok provést na její návrh nebo na návrh osoby jí blízké jen se souhlasem soudu.

Nemyslíme si, že by děti mohly dát samy souhlas s testem, ale jsou-li starší 14 let, mohou si testování „vydupat.“ Podle § 102 ale smí soud přivolit jen tehdy, je-li zásah do integrity dotčené osobě podle rozumného uvážení k prospěchu, po jejím zhlédnutí a s plným uznáváním její osobnosti.

Z § 93 odst. 2 vyplývá, že **zákonný zástupce může dát souhlas se zásahem do integrity dítěte jen tehdy, když je to k jeho přímému prospěchu.** To podle našeho názoru u zbytečných testů na nemoc, která nemá na děti prakticky žádný vliv, rozhodně neplatí. Navíc připomínáme, že i případné testy ze slin jsou stále jen PCR testy, tedy nemají absolutně žádnou vypovídající hodnotu o tom, zda u dítěte probíhá akutní infekce nebo jestli se u něj našla jen zbytková RNA nebo zda test dokonce není vzhledem k počtu provádění cyklů s velkou pravděpodobností tzv. falešně pozitivní.

Zákon o zdravotních službách řeší situaci následovně (a není v rozporu s občanským zákoníkem):

§ 28 odst. 1: **Zdravotní služby lze pacientovi poskytnout pouze s jeho svobodným a informovaným souhlasem, nestanoví-li tento zákon jinak.**

§ 35 odst. 1: **Při poskytování zdravotních služeb nezletilému pacientovi je třeba zjistit jeho názor na poskytnutí zamýšlených zdravotních služeb, jestliže je to přiměřené rozumové a volní vyspělosti jeho věku.** Tento názor musí být zohledněn jako faktor, jehož závažnost narůstá úměrně s věkem a stupněm rozumové a volní vyspělosti nezletilého pacienta. Pro vyslovení souhlasu s poskytnutím zdravotních služeb nezletilému pacientovi se použijí právní předpisy upravující svéprávnost fyzických osob s tím, že nezletilému pacientovi lze zamýšlené zdravotní služby poskytnout na základě jeho souhlasu, jestliže je provedení takového úkonu přiměřené jeho rozumové a volní vyspělosti odpovídající jeho věku. Tím není dotčena možnost poskytování zdravotních služeb bez souhlasu.

[Více o informovaném souhlasu zde.](#)

Je tedy třeba, aby s testováním nezbytně nutně souhlasili zákonní zástupci dítěte. Musí jít o informovaný souhlas a o souhlas prostý nátlaku (§ 34 zákona o zdravotních službách). To dost těžko splňuje souhlas udělený v situaci, kdy je rodičům vyhrožováno, že dítě bude bez testu odříznuto od svého základního práva na vzdělání, které je garantováno nejen naším ústavním pořádkem, ale také např. Úmluvou o právech dítěte (a to bez podmínek).

Podle § 28 odst. 3 písm. e) bod 1 má nezletilý pacient při poskytování zdravotních služeb (tedy i testování) právo na nepřetržitou přítomnost zákonného zástupce, popřípadě osoby určené zákonným zástupcem, pěstouna nebo jiné osoby, do jejíž péče byl pacient na základě rozhodnutí soudu nebo jiného orgánu svěřen, je-li nezletilou osobou,

Podle § 35 odst. 3 zákona o zdravotních službách lze bez souhlasu poskytovat nezletilým jen tyto zdravotní služby, pokud není možno získat souhlas bez zbytečného odkladu:

a) neodkladné péče, která není péčí podle § 38 odst. 4, nebo

b) akutní péče.

Specificky lze úplně bez souhlasu (§ 38 odst. 4) poskytovat nezletilcům neodkladnou péči podle zmíněného § 35 odst. 3 a zdravotní služby nezbytné k záchraně života nebo zamezení vážného poškození zdraví. Nic z toho evidentně není testování na koronavirus.

Zákon o zdravotních službách umožňuje, aby byly bez souhlasu poskytovány zdravotní služby, pokud to stanoví zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví. **Nemyslíme si, že by ze zákona č. 258/2000 Sb. vyplývala jakákoli možnost podmínit školní docházku podstoupením testů.**

Z judikatury Ústavního soudu a ESLP

Ústavní soud v jednom svém usnesení konstatoval: „Na druhou stranu odběr biologických vzorků je zásahem do práva na soukromý život druhé stěžovatelky [viz nálezn [sp. zn. I. ÚS 987/07](#) ze dne 28. 2. 2008 (N 42/48 SbNU 495), bod 23]. Tento zásah má však výše uvedený zákonný podklad a je vzhledem ke sledovanému cíli i přiměřený, jak správně odvodil obvodní soud v napadením usnesení.“ (Šlo o test otcovství).

[Evropský soud pro lidská práva řešil jednu trestní věc](#), ve které šlo o odběr vzorků u podezřelého z těžkého ublížení na zdraví, (což jak sami musíte uznat, je mnohem menší zločin než chození na základní školu, kdy děti v důsledku toho přímo zabíjejí jednoho starého občana za druhým). Odběr DNA měl potvrdit, zda se shodují vzorky podezřelého se vzorky z místa činu. Soudce v té věci výslovně povolil, aby byla DNA případně odebrána i za použití síly. Nakonec soulad nebyl shledán.

ESLP potvrdil, že odběr DNA je zásahem do práva na soukromí. Vedle toho potvrdil že skutečnost, že udělil souhlas, není relevantní, protože tak učinil pod pohrůžkou. ESLP dále konstatoval, že **příkaz k odběru vzorku DNA ze slin se nezakládá na žádném zákonném ustanovení (to je velmi podobné naší situaci, kdy k hromadnému odběru DNA dětí a podmínění chození do školy takovým odběrem neexistuje žádné ustanovení zákona takový postup umožňující).**

Jestliže tedy ESLP uznal právo na soukromí i v případě trestního řízení, kdy měly být na základě rozhodnutí soudce být odebrány vzorky DNA konkrétnímu podezřelému, jak velký je pak zásah do soukromí malých dětí, které nikomu nic neudělaly a jediné, co chtějí, je chodit do školy.

Testování malých dětí představuje zásah do tělesné integrity a práva na soukromí u testů prováděných stěrem z dutin. U testů ze slin pak jde jednoznačně o zásah do práva na soukromí. Ani k tomu nesmí u dětí docházet bez souhlasu zákonných zástupců a už vůbec ne bez výslovné zákonné úpravy.

Nepodstoupení testu není zanedbání rodičovské zodpovědnosti

V krajním případě se může stát, že vám bude škola vyhrožovat „udáním na sociálku“ a řešením vaší rodičovské zodpovědnosti. Činnost orgánů sociálně právní ochrany dětí upravuje zákon č. 359/1999

Sb., o sociálně právní ochraně dětí. Podle našeho názoru je prakticky zbytečné tento zákon rozebírat ve vztahu k takové ptákovině, jakou je nepodstoupení testů. To skutečně nelze ani v tom nejhorším americkém fantasy filmu klasifikovat jako čin aktivující činnost OSPOD. Pokud by se o to nějaký OSPOD pokusil, nebo pokud by si někdo troufl rodičům OSPODem vyhrožovat, je to naprosto mimo právní úpravu.

Podmínění školní docházky testováním

Nejspíš se stane, že Hamáček, Blatný nebo Plaga budou rodičům vyhrožovat, že netestované děti nebudou mít právo na školní docházku. Důsledkem bude to, že bude jejich školní docházka zanedbaná (nebude fungovat ta náhražka vyučování, která si říká distanční výuka), a to je opět možno kvalifikovat jako zanedbávání rodičovské odpovědnosti.

Odkazujeme zde na zmíněné stanovisko slovenské Komisarčky pre deti: **„Vychádzajúc z garancií. ktoré v súvislosti s právom na vzdelanie garantuje každému dieťaťu bez rozdielu Dohovor o právach dieťaťa, a právny poriadok Slovenskej republiky vrátane Ústavy Slovenskej republiky, zastávam názor, že testovanie maloletých detí (žiakov) na COVOD 19 bez súhlasu rodičov nie je dovolené. Nie je v súlade s ústavným právom na vzdelávanie podmieňovať účasť žiaka na prezenčnej výučbe podrobením sa testu na Covid 19, ak tento žiak nevykazuje symptómy nakazení chorobou. Rovnako mám výhrady proti ďalšiemu zabezpečeniu výučby na II. stupni základných škôl a stredných škôl on-line spôsobom.„**

Důležité je, že si žádný rodič nepřejí, aby jeho děti nechodily do školy. naopak za to velmi aktivně již skoro rok mnoho z nás bojuje. To, že stát klade absurdní podmínky, kterými on sám omezuje přístup dětí ke vzdělání, nemá nic společného s tím, že by rodiče samo zanedbávali povinnou školní docházku svých dětí. Zatím nebudeme tuto situaci rozebírat, protože nám přijde natolik podivná, že budeme ještě pár dnů nebo týdnů předstírat, že se to nemůže stát. Až k tomu dojde, budeme reagovat.

Zdroj. <https://stavbeznouze.cz/>